

Obsah

Seznam cvičení	6
Poznámka nakladatele	10
Předmluva	11
Pár slov na úvod.	13
Část I: Základy tréninku	16
1. Úvod.	19
2. Teorie učení.	25
3. Kliktrénink: výcvik psů založený na vědeckých poznatcích. ...	33
4. Osvědčené praktiky agility	57
5. Základy agility	65
Část II: Základní dovednosti pro vás a vašeho psa	76
6: O tréninku základů	79
7: Jak trénovat sám sebe	95
8: Odměňovací postupy	121
9: Přesuny	155
10: Jak docílit chování: dvě oblíbené strategie	163
11: Mezi, kolem, přes, na, pod a skrz	191
12: Hluk a pohyb.	217
13: Kontrola zadních končetin	233
14: Starty a odložení.	245
15: Následuj mě	275
Část III: Jak všechno spojit dohromady.	288
16. O vedení psa a trénování překážek	291
17. Vedení bez překážek / práce na zemi	295
18. Skokové překážky a tunely.	325
19. Sekvence vedení	359
20. Zónové překážky.	421

21. Stůl	477
22. Slalom	489
23. Na rozloučenou	519
Prameny	522
O autorkách	525
Poděkování	527
Poděkování za fotografie	528

Seznam cvičení

Cvičení jsme zvolily jako pomůcku pro popis praktického tréninku. Náš trénink také z velké části staví na shapingu chování, který se nedá vždycky dopodrobna vysvětlit v jednotlivých krocích. Tento seznam tedy nepředstavuje celý náš program, ale poskytne vám názorný příklad dovedností, které trénujeme.

Cvičení jsme očíslovaly, aby se vám snáze hledala v knize a abyste mohli lépe sledovat pokroky. Podrobnější přehled celého našeho programu a verzí cvičení na jednotlivých listech, které si můžete brát na trénink, najdete na www.AgilityRightFromTheStart.com.

Cvičení 1: Předletová instruktáž	98
Cvičení 2: Návčik práce s klikrem	100
Cvičení 3: Stiskni Pauzu	100
Cvičení 4: Hra na trénink	102
Cvičení 5: Pamlsky na talíř, základní verze	105
Cvičení 6: Pamlsky na talíř, hodně pamlsků v podávající ruce	107
Cvičení 7: Výměna rukou	108
Cvičení 8: Házení podél určené čáry	109
Cvičení 9: Házení na určenou vzdálenost	109
Cvičení 10: Zlepšování přesnosti házení	110
Cvičení 11: Kliknutí, pak pamlsk na talíř	112
Cvičení 12: Pamlsky na talíř, jeden pamlsk v podávající ruce	113
Cvičení 13: Pamlsky na talíř, hodně pamlsků v podávající ruce	113

Cvičení 14: Řekněte „pojd“, pak hodte hračku – přitom nehybně stůjte.	115
Cvičení 15: Řekněte „pojd“, pak hodte hračku – za pohybu.	116
Cvičení 16: Nabíjení klikru.	129
Cvičení 17: Naučte psa sledovat pamlskový magnet.	132
Cvičení 18: Jak se dostat do ponožky.	143
Cvičení 19: Shaping doteku ruky.	149
Cvičení 20: Přesun do výchozího bodu.	161
Cvičení 21: Začátek shapingu <i>Zaměř se k podložce</i> , se spoustou pamlsků cestou k podložce.	170
Cvičení 22: Začátek shapingu <i>Zaměř se k podložce</i> , jen s jednou odměnou daleko vpředu (na podložce).	171
Cvičení 23: Naučte psa sprintovat za odměnou.	185
Cvičení 24: Jdi pod židli za pomoci <i>Zaměř se</i>	205
Cvičení 25: <i>Sprint za odměnou</i> s přidanou překážkou.	211
Cvičení 26: Jdi mezi v určitém úhlu.	214
Cvičení 27: Provádějte klasické podmiňování psa, aby si oblíbil hluk.	221
Cvičení 28: Naučte psa vytvářet hluk vašim prostřednictvím – verze s dotekem ruky.	222
Cvičení 29: Naučte psa vytvářet hluk vlastním přičiněním.	223
Cvičení 30: Naučte psa vylézt na stabilní desku.	227
Cvičení 31: Seznamte psa s pohybem na desce.	228
Cvičení 32: Naučte psa, jak vás má přimět, abyste pohnuli deskou.	229
Cvičení 33: Naučte psa, jak má deskou pohnout sám.	230
Cvičení 34: Přidejte povel „pojd“.	253
Cvičení 35: „Pojd“ a hod: Řekněte „pojd“ těsně předtím, než se objeví hračka.	255
Cvičení 36: „Pojd“ a hod: Řekněte „pojd“ a hodte hračku, když pes vybíhá.	256
Cvičení 37: Docílení prvního náznaku vyváženosti.	260
Cvičení 38: Přidávejte obměny a rušivé prvky, zatímco pes zůstává odložený a startuje na povel.	261
Cvičení 39: Odložení na startu, ruce pryč od obojku.	263
Cvičení 40: Rozdíl mezi spontánními starty a starty na povel.	267
Cvičení 41: Znehybnění psa na místě.	270
Cvičení 42: První kruhy krokem se psem na vnější straně.	280

Cvičení 43: <i>Sprint za mnou</i> : Docílení chování, bez povelu.	284
Cvičení 44: <i>Sprint za mnou</i> : Přidejte povel	285
Cvičení 45: Běh rovně kolem psovoda za vzdálenou odměnou	302
Cvičení 46: Běh rovně kolem psovoda za hrozenou hračkou (bez vzdálené odměny).	305
Cvičení 47: Těsné zatačení ve vnějším kruhu	306
Cvičení 48: <i>Sprint za mnou</i> a zatočení, okamžitá odměna	307
Cvičení 49: <i>Sprint za mnou</i> a zatočení, potom <i>Sprint za odměnou</i>	208
Cvičení 50: Hledání cesty v osmičce	313
Cvičení 51: Pirueta doprava	314
Cvičení 52: Tříkroková práce nohou v osmičce.	315
Cvičení 53: Otočka na čelo ve vnějším kruhu	317
Cvičení 54: <i>Sprint za mnou</i> a otočka na čelo, okamžitá odměna	318
Cvičení 55: Zastav u mě!.	320
Cvičení 56: Pojď ke mně, když stojím	321
Cvičení 57: Křížení za psem, krok stranou	323
Cvičení 58: První křížení za psem (vypusťte psa v místě odrazu a hned proveďte křížení).	388
Cvičení 59: Zvyšování vzdálenosti od skočky (běh po diagonále).	389
Cvičení 60: První těsné točení kolem bočnice	395
Cvičení 61: Použití stahovací ruky ke stažení psa kolem bočnice	402
Cvičení 62: Stažení psa mezi skočky, pak vyslání dopředu přes druhou skočku	403
Cvičení 63: Vyslání psa přes skočku č. 1, pak stažení mezi skočkami.	404
Cvičení 64: Provedení celého stažení mezi bočnice.	405
Cvičení 65: Použití vlásenkové ruky k přitažení psa přes prostřední skočku.	411
Cvičení 66: Přitažení psa přes prostřední skočku, výměna rukou a odměna	412
Cvičení 67: Vyslání psa přes skočku č. 1, výměna rukou a přitažení psa přes skočku č. 2.	414
Cvičení 68: Docílení chování zvaného target	433
Cvičení 69: Jak naučit psa Šlápnutí na target.	436
Cvičení 70: Jak naučit psa zůstat v pozici na targetu, když je odměnou jen váš vypouštěcí povel	438
Cvičení 71: Jak naučit psa zůstat v pozici na targetu při odměňování více pamlsky v pozici (a zakončení vypouštěcím povel)	439

Cvičení 72: Doběhnutí k targetu z dálky	442
Cvičení 73: Target za okrajem	443
Cvičení 74: Shaping psa k překročení okraje	448
Cvičení 75: Rozhoupání lod'ky (pohyb houpačky rovná se pamlsek)	463
Cvičení 76: Do toho, rozhýbej ji! (uvvedení houpačky do pohybu vaším prostřednictvím)	465
Cvičení 77: Do toho, bum!	466
Cvičení 78: Two-on/two-off po pohybu a dopadu	468
Cvičení 79: Stiskni tlačítko, rozhýbej houpačku!	471
Cvičení 80: Docílení chování zvaného „náběh mezi tyčky s rozestupy mírně do stran od středové linie“	499

Úvod

Agility je skutečně dokonalý psí sport! Kombinuje rychlost a přesnost, týmovou práci a nezávislost, dovednosti výcviku a obratného vedení psů v báječně komplexní směs. Agility může vám i vašemu psovi přinést nesčetné chvíle potěšení a vzrušení. V této knize vás chceme inspirovat, aby vám trénink agility přinášel to nejlepší.

Náš tréninkový program 20

Náš tréninkový program

Co se vám na agility líbí? Proč chcete se svým psem dělat agility? Tyto otázky často ve svých kurzech klademe, a i když odpovědi bývají různé, většinou vypadá jejich seznam přibližně takto:

- Zábava
- Spolupráce
- Zaměstnání pro mozek
- Obohacení
- Příjemná společnost
- Soutěžení
- Neustálý prostor pro zlepšování
- Chci něco dělat se svým psem
- Rád svého psa učím nové věci
- Tělesný pohyb

Agility je tohle všechno a mnohem víc. Tyto seznamy nám připadají tak užitečné, že je obvykle necháváme během kurzu na nástěnce, abychom na ně mohli odkazovat. Seznam důvodů pro trénování agility pomáhá utvářet určitou perspektivu a ta vám zase usnadní život jako trenérovi i jako závodníkovi. Samozřejmě volbou je například používání tréninkových metod založených na pozitivním posilování, pokud je jedním z vašich důvodů pro trénink agility společná zábava se psem. Stejně tak je dobrý nápad opravdu učit psa různé dovednosti – a nenechat ho jen tak pobíhat po parkuru –, pokud mu chcete tréninkem agility zaměstnat mozek.

Tuhle hru si užijeme společně!

My v našem tréninkovém programu nerozlišujeme mezi agility jen tak pro zábavu a závodní agility. Celý náš program je postaven na budování dobrých základních dovedností u vás i u vašeho psa, což je stejně důležité jak pro někoho, kdo trénuje doma na dvorku, tak pro tým, který chce závodit na mistrovství světa. Mezi „spoustou zábavy“ a „dobře naplánovaným a důkladně provedeným tréninkem“ není žádný rozpor. I když vůbec nepomýšlíte na to,

že byste někdy závodili, pomůže vám stanovení jasných cílů a důkladné plánování, aby byl trénink zábavný a příjemný pro psa. A pokud chcete dosáhnout té nejvyšší závodní úrovně, tak vám pečlivé plánování a postup krok za krokem k nejvyšším cílům rozhodně prospěje – a navíc je pro váš budoucí úspěch důležité, abyste měli vy i váš pes z každého tréninku potěšení.

Náš cíl: radostný a sebejistý pes

Při veškerém tréninku usilujeme o jeden hlavní cíl, kterým je radostný a sebejistý pes! Představujeme si psa, který je soustředěný, intenzivně pracuje, s velkým nadšením se pouští do každého úkolu a užívá si cvičení i odměn. Cíl v podobě „radostného a sebejistého psa“ má smysl pro všechny druhy psů i psovodů a pro všechny úrovně tréninku, ať děláte agility jen pro zábavu na dvorku, nebo to chcete dotáhnout na tým světové úrovně.

A jelikož agility je stejně tak o psech jako o lidech, je stejně důležitá i vaše radost a sebejistota. Trénink agility vám dá nejvíc, když budete vědět, co máte dělat, a když vás to bude těšit.

Radostný a sebejistý pes a psovod by zároveň měli být schopni zvládnout jakýkoli parkur s maximální plynulostí, rychlostí a přesností. Náš tréninkový program se snaží formovat psa, který přesně ví, co má dělat, kdykoli se dostane k nějaké překážce, a mezi překážkami plynule postupuje podle vašeho vedení. S oblibou říkáme, že vy a váš pes máte na parkuru agility různé povinnosti: vaším úkolem je říct psovi, kam má jít, a úkolem psa je správně překonávat překážky bez vaší pomoci.

Snažíme se naučit psa všechny úkony, které potřebuje k tomu, aby byl schopen se nezávisle dostat ke každé překážce a co nejlépe ji překonat a pokračovat dál. Důraz na nezávislé vypracovávání překážek klademe hned z několika důvodů. Pokud je pes schopen překonávat překážky samostatně, umožní vám, abyste se soustředili na utváření jeho dráhy. A výsledkem toho všeho je právě radost a sebejistota: pes bude radostnější a sebejistější, pokud bude opravdu vědět, co má dělat, a dostane za to odměnu, a vy budete radostnější a sebejistější, pokud se budete moci spolehnout, že všechno zvládne, aniž byste ho museli vodit za ručičku. Mít psa, který dokáže zvládat překážky plnou rychlostí, vám poskytne konkurenční výhodu a vlastní učení těchto dovedností zaměstná psovi mozek a obohatí mu život.

Také se snažíme, aby si každý tým, tedy psovod a pes, osvojil určitý systém vedení – omezený repertoár signálů, které jsou důsledně používány a zapadají do sebe bez vzájemných rozporů. Váš systém vedení je jako kormidlo, které vám

umožní směřovat psa plnou rychlostí mezi překážkami. Abyste sobě i psovi vytvořili dobré návyky, musíte během celého tréninku agility důsledně používat řeč těla. Systém, který budete používat pro vedení psa, byste měli uplatňovat i při přesunech psa mezi jednotlivými cvičeními, při jeho směřování na místo vhodné pro zahájení každého cvičení a měli byste mu s jeho pomocí určovat směr v průběhu cvičení i při odměňování.

Stavební kameny agility

Náš cíl – radostný a sebejistý tým, který dokáže zdolat parkur agility s plynulostí, rychlostí a přesností – formuje a ovlivňuje naše trénování, naše učení i strukturu této knihy.

1. Musíte si vypěstovat teoretické pochopení a znalost psů, trénování a agility.

Jako spoluhráč a učitel svého psa máte na starost tréninkový proces: jste prostředníkem na cestě k radostnému a sebejistému psovi. Čím víc toho budete vědět o psech, trénování a agility, tím snazší bude rozhodnout se, co trénovat (jaké jsou vaše hlavní cíle a jaké kroky můžete podniknout, abyste k nim dospěli) a jak to trénovat.

Veškerý náš trénink je založen na principech klikrtréninku. Klikrtrénink je odvozen od zákonů učení a poskytuje nám jasnou koncepci, jak trénovat: soustředit se na chování, používat pozitivní posilování a budovat chování krok za krokem. Proto se naší hlavní prioritou stává trénink základů; právě tam totiž budete vy a váš pes pracovat vždy jen na jednom aspektu a to vám umožní dosahovat úspěchů od samého začátku. V celé této knize se vám budeme snažit zprostředkovat základní principy klikrtréninku a možnosti jejich využití při trénování agility. Čím víc se toho dozvíte o tréninku s pozitivním posilováním, tím lépe budete vybaveni pro utváření svého vlastního tréninkového programu, pro dosahování svých cílů a řešení případných problémů.

Veškerý náš trénink se také opírá o naše přesvědčení, že všechno v tréninkové situaci a kolem ní by mělo probíhat způsobem, který je přiměřený pro agility. Ať v danou chvíli trénujete cokoli, měli byste vždy pracovat s maximálním soustředěním a plnou intenzitou a dodržovat svůj systém vedení. Tato pravidla označujeme za osvědčené praktiky agility. Spolu s principy klikrtréninku tvoří osvědčené praktiky agility rámec našeho trénování.

První část této knihy se proto zabývá teoretickými základy, jimiž se při trénování řídíme.

2. Vy a váš pes se musíte naučit základním dovednostem.

Nejdůležitější součástí praktického tréninku agility je vytvoření solidních základů. Je to podobné, jako když stavíte dům nebo se učíte matematice: Genialita tkví v detailech, což znamená, že musíte začít u základů. Základní dovednosti tvoří jádro agility, takže byste se k nim měli během své kariéry agility stále znovu vracet, osvěžovat si je, udržovat a propracovávat.

O jakém tréninku základů zde mluvíme? Pro vás to znamená získat dovednosti potřebné k tomu, abyste byli schopni vytrénovat svého psa k úkonům, které od něj budete požadovat, a abyste si vytvořili základy vedení, s nimiž budete schopni se pohybovat se psem hladce a plynule během jednotlivých cvičení i mezi nimi. Při uplatňování principů pozitivního posilování používáme metodu TAGteach, s jejíž pomocí se tyto základní dovednosti naučíte. (Podrobněji je metoda TAGteach probrána v kapitole 3).

Pro vašeho psa znamená trénink základů oblíbená hra zvanou agility. Naučí se pracovat se soustředěností a intenzitou, nabízet chování a získávat za to odměny. K příkladům základních dovedností, na kterých můžete pracovat během trénování agility, patří: odměňovací postupy (například běh k misce s pamlskem nebo přetahování); práce na levé i pravé ruce; probíhání mezi předměty, jejich přelézání a podlézání; rozvíjení uvědomění vlastního těla; radost z rámusu a pohybu a jejich vytváření. Základní dovednosti můžete procvičovat prakticky kdekoli a dobrou zprávou je, že k tomu nepotřebujete ani velký prostor ani žádné oficiální překážky agility.

Víme, že skutečné překážky na parkuru mohou být velice lákavé! Abyste zvýšili na maximum radost a sebejistotu během celého tréninkového procesu, je však lepší rozčlenit trénink na menší úseky, pracovat vždy na jedné věci a tím si budovat správné základy. Není pochyb o tom, že důkladná práce na základech oddálí váš první pokus o zaběhnutí celého parkuru, ale vytvoření správných základů je jediný způsob, jak zajistit vám i vašemu psovi, že budete vše zvládat správně hned od začátku, neosvojíte si špatné návyky, budete se dobře bavit a budete v celém procesu úspěšní. Později, až začnete pracovat na jednotlivých typech otoček, točení a křížení a budete psa seznamovat se skutečnými překážkami agility (a nakonec začnete běhat i sekvence a celé parkury), snadno si poskládáte všechny dílky dohromady a budete sklízet plody své skvělé práce na základech.

Druhá část naší knihy předkládá celou řadu základních dovedností, které vám i psovi umožní vytvořit si základy potřebné k běhání agility. Jelikož váš pes

se bude učit vaším prostřednictvím, začneme vámi. Až budete mít zvládnuté metody a mechanismy trénování a vedení, přejdeme k psovi.

Radostně a sebejistě od základních dovedností k finálnímu zvládnutí překážek

3. Musíte poskládat všechno dohromady.

Brzy potom nadejde čas, abyste se psem vstoupili na parkur agility a začali pracovat na manévrech vedení a na jednotlivých překážkách. A právě tam se vám vyplatí veškeré natrénované základy!

Pokud budou vaše základy skutečně solidní, budete žasnout, jak rychle váš pes zvládne jednotlivé překážky. Jelikož už budete mít vytvořené vlastní mechanismy trénování a vedení, budete společně rychle postupovat kupředu. Než se nadějete, budete probíhat celé sekvence překážek – pes bude každou překážku nezávisle překonávat a vy budete řídit jeho dráhu mezi překážkami.

Třetí část knihy vám totiž ukáže, jak zkombinovat všechny tyto základní dovednosti, až budete učit psa, aby sledoval vaše vedení a zvládal překážky v sekvencích.

Tak do toho! Už je vám pravděpodobně jasné, že princip je pro nás důležitější než metoda. Proto si nejprve probereme zákony učení – základní teorie, které platí pro celý náš trénink.

Osvědčené praktiky agility

Jsme pevně přesvědčeny, že všechno v tréninkové situaci a kolem ní by mělo probíhat způsobem, který je přiměřený pro trénink agility. Této koncepci říkáme *osvědčené praktiky agility*. Ty by měly platit hned od začátku vašeho výcviku, daleko od překážek, i v celé vaší kariéře agility.

Pravidla osvědčených praktik agility 58

Pravidla osvědčených praktik agility

Tři pravidla osvědčených praktik agility jsou jednoduchá:

1. Vždy se soustředíte na cvičení a na svého psa.
2. Při tréninku pracujte s vysokou intenzitou.
3. Během celého tréninku se držte svého systému vedení.

Každé z pravidel si nyní probereme podrobněji.

1. Vždy se soustředíte na cvičení a na svého psa.

Proč?

- Jako trenér budete odvádět lepší práci.
- Váš pes je na vás závislý; neopouštějte ho.
- Zabráníte vzniku nejistoty, frustrací a zbytečných chyb.
- Pokud budete neustále soustředění, umožníte psovi totéž.

Jak?

- Dělejte si plány, abyste přesně věděli, co dělat, od chvíle, kdy si vyzvednete psa a začnete cvičit.
- Jasně určete začátek a konec každého cvičení.
- Pracujte v krátkých tréninkových jednotkách.
- Když máte přestávku, odvedte psa pryč.

Vy i váš pes byste měli být během tréninku ve své vlastní soukromé bublině – plně se koncentrovat a soustředit na prováděný úkol a vůbec si nevšímat vnějšího

světa. Abyste byli schopni si během tréninku zachovat soustředění, musíte mít všechna cvičení dobře naplánovaná, dobře definovaná a dostatečně krátká.

Musíte si naplánovat, jak trénovat sami sebe i jak trénovat psa. Abyste byli schopni odměnit a posílit ve správném okamžiku, musíte vědět, *co* chcete posílit. Musíte mít všechno dobře zorganizované, abyste dokázali udělat správnou věc ve správný čas. Jak začnete cvičení? Kde budete stát?

Mějte připravený plán, ještě než si vyzvednete psa.

Kde bude pes? Jak a kde budete posilovat? Co uděláte, když se něco nepodaří? Jak začnete znovu? A tak dále a tak podobně. To znamená, že si nejdřív musíte probrat cvičení sami (bez psa). Psa zapojte, až když si budete naprosto jisti, co budete dělat od chvíle, kdy si pro něj dojdete, do chvíle, kdy tréninková jednotka skončí.

Během samotného cvičení jenom *dělejte* to, co máte, a nepřemýšlejte o tom, jak to probíhá, ani neplánujte, co je na řadě dál. K plánování a analyzování jsou určené přestávky. Každé cvičení by mělo být dostatečně krátké a jasné, abyste si dokázali udržet soustředění, pamatovat si, co se dělo, a později to zanalyzovat. Pokud trénujete společně s jinými lidmi nebo s instruktorem, je obzvlášť důležité, abyste si udrželi soustředění (i když vám někdo během tréninku dává rady). Nejdřív se postarejte o psa – mluvit můžete potom!

Když pracujete se psem, používejte dlouhodobou odměnu (pamlsek nebo přetahovadlo) během krátkých přestávek nebo při přesunu na jiné místo. Tak se můžete vy i váš pes pohybovat po cvičišti nebo si chvílku odpočinout, aniž byste vy nebo on upadli v pokušení soustředit se na něco jiného. Také doporučujeme, abyste v době, kdy nepracujete, dávali psa do přepravky nebo na vodítko. Ať si šetří „mozkovou kapacitu“ a soustředění na trénink.

2. Při tréninku pracujte s vysokou intenzitou.

Proč?

- Pes i psovod si tak udrží razanci.
- Sníží se nebezpečí vzniku nežádoucího chování a frustrací.
- Vy i pes si navyknete pracovat s vysokým soustředěním ve vysoce intenzivních, trochu stresových situacích.

Jak?

- Často posilujte odměnami.
- Tréninkové jednotky musí být jednoduché a jasné; vyvarujte se „nepřehledných“ situací.
- Každým cvičením postupujte svižně.
- Po každé odměně buďte připraveni tak, aby pes mohl začít hned znovu pracovat.
- Pokud se něco nepodaří, pracujte dál; nezastavujte se a nesazte se opravovat „chyby“.

Agility je intenzivní sport, který od psa i od psovoda vyžaduje reakce ve zlomcích sekundy. Ať máte klidnějšího psa nebo „raketu“, jako tým si musíte hned

Maximální intenzita – žádné přestávky mezi odměnou a prací!

od začátku zvyknout na intenzivní práci. Naším cílem je při všech cvičeních intenzivní trénink svižným tempem. Tak si pes i psovod udrží razanci a sníží se nebezpečí výskytu náhodných chování nebo „hloupostí“ a frustrací. Trénink s vysokou intenzitou vám také umožní posílit psa odměnou mnohokrát rychle za sebou, což znamená, že váš trénink bude vykazovat rychlejší pokroky.

Postarejte se o to, aby byla cvičení jednoduchá a přímočará. Musíte být připraveni tak dobře, aby vám pes mohl hned začít nabízet žádoucí chování a aby mohl začít znovu pracovat hned poté, co jste ho odměnili. I když se něco „nepodaří“, měl by

si pes uchovat svou intenzitu a směr, *proto ho nechte pracovat dál*. Pokud budete mít někdy pocit, že musíte psa zpomalit, aby něco „udělal správně“, rozčleňte raději cvičení na menší kroky.

Trénink s vysokou intenzitou v žádném případě neznamena, že byste měli cvičit nedbale nebo ve stresu. Pokud jste si důkladně promysleli, na čem budete pracovat, a soustředíte se na cvičení a na psa, udržíte si rychlost i intenzitu, aniž by tím utrpěla kvalita. Pokud máte pocit, že se vám nedaří udržet při tréninku vysokou intenzitu, je možné, že nejste dostatečně soustředění, možná v důsledku špatného plánování.

Někdo vám může radit, abyste nejdříve pracovali pomalým tempem a že rychlost a intenzita přijdou samy, až pes získá sebejistotu. Pokud se však pes nejdříve naučí chování potřebná pro agility pomalým tempem při klidném tréninku, budete riskovat, že se tato chování rozsypou, až zvýšíte rychlost. Pes pak třeba začne předčasně startovat, „zapomínat“ na zóny nebo méně reagovat na vaše vedení.

Pes, který je od přírody pomalý a opatrný, by mohl mít pocit, že se mu přestane dařit, když poběží rychleji, a naučí se pro jistotu pracovat pomalu. Rychlý energický pes by se mohl nechat vystresovat a frustrovat chybami, které často následují po zvýšení rychlosti, takže byste nakonec možná museli probrat celý trénink znovu od začátku touto vyšší rychlostí.

Proto raději doporučujeme, abyste si výcvik rozdělili do malých jednoduchých cvičení, která vám umožní pracovat s vysokou intenzitou a přiměřenou rychlostí

hned od začátku. Psa nepopohánějte; jen se postarejte o to, aby bylo všechno kolem tréninku prováděno s vysokým soustředěním a intenzitou, a nastavte psa na úspěch.

Pokud budou vaše tréninkové jednotky vždycky krátké, budete zůstat ve své soukromé bublině, postaráte se o to, aby pes opravdu chtěl odměny a aby byl úspěšný, budete schopni trénovat intenzivně a rychle, i když chování, na kterém pracujete, bude nějaký malý detail nebo bude pro psa úplně nové.

3. Během celého tréninku se držte svého systému vedení.

Proč?

- Umožníte psovi, aby se učil sledovat vaše vedení.
- Když budete stejný systém vedení používat vždycky, bude vaše vedení plynulé.
- Vytvoříte dobré návyky sobě i svému psovi a vyvarujete se nácviku špatných návyků.

Jak?

- Naprosto jasně si uvědomte základy svého systému vedení.
- Při svém systému vedení buďte vždy důslední.
- Dokud nemáte jasně rozmyšlené, zda a jak by do vašeho systému vedení zapadly jakékoli nové pohyby, nepoužívejte je.
- Zpracovávejte si cvičení nejdřív bez psa, jako v pantomimě (včetně přesunů mezi jednotlivými cvičeními a odměňování).

Vedení je v agility zvláštní prvek. Časem budete používat na parkuru povelů tělem a budete psovi signalizovat, kam má běžet, s přesností na zlomek sekundy. Aby bylo vedení logické, musí se každý tým, tedy psovod a pes, řídit na parkuru určitými základními pravidly. Těm říkáme systém vedení.

Jelikož však nemůžete oddělit svou mysl od těla, budete se psem pravděpodobně „komunikovat“ pomocí své neverbální řeči, i když zrovna nebudete úmyslně směřovat jeho dráhu. V celém tréninku (a vlastně i v celém životě...) budete vy budovat návyky určitých pohybů a *váš pes* to bude registrovat a bude se učit, co vaše pohyby znamenají (i v době, kdy to po něm ani nebudete chtít). Proto byste měli u vás obou vytvářet správné návyky hned od začátku – a právě to se vám podaří, když budete vždycky dodržovat svůj systém vedení.

Pro nás dodržování našeho systému vedení znamená, že vždycky míříme směrem, kterým by měl běžet pes, ruku, která je k němu blíž, používáme k dávání

signálů a odměn, při otočkách máme psa vždycky na vnější straně a snažíme se neměnit strany, když máme psa za zády. (Bližší podrobnosti k vedení a systémům vedení viz kapitola „Část týkající se vedení“ na s. 70). Ať používáte jakýkoli systém vedení, je zásadní, abyste ho důsledně dodržovali při celém tréninku.

Zásadní je důslednost při vedení psa. Tím, že důsledně dodržujete stejný systém nejen při vedení v sekvencích a na parkurech, ale i když odměňujete a přesunujete se v situacích agility, můžete si vytvořit správné návyky a váš pes si toho všimne.

Když běháte sekvence a parkury, musíte svůj systém vedení důsledně dodržovat, protože pes se spoléhá, že mu jím budete signalizovat, kam má běžet. Váš pes bude celou dobu pracovat v synchronii s řečí vašeho těla. I když narazíte na problém, ať už uděláte chybu vy nebo pes, musíte zůstat věrni svému systému vedení a dál určovat psovi směr. Nikdy nepřestaňte vést; to by psa nechalo v nejistotě.

I ve všech ostatních situacích při tréninku agility byste se měli snažit dodržovat svůj systém vedení, ani ne tak kvůli směřování psa, ale kvůli tomu, abyste si vybudovali správné návyky a nenaučili nedopatřením psa (i sami sebe) pracovat v rozporu s vaším systémem vedení.

Věnujte pozornost svým pohybům a dodržujte toto třetí pravidlo osvědčených praktik agility, i když si hrajete se psem před tréninkem, když přicházíte na start,

během cvičení a když odměňujete – zkrátka vždycky! Vám i psovi prospěje, když budete dávat pozor na svůj systém vedení i v běžném životě. Můžete ho dodržovat, třeba když psa posíláte do auta (otočit se s ním tak, aby byl na vnější straně, a použít ruku, která je blíž k němu) a když jdete na procházku (i zde se s ním otáčet tak, aby byl na vnější straně, neměnit strany, když ho máte za zády, a dávat mu pamlsky a hračky rukou, která je blíž k němu). Čím víc budete dodržovat svůj systém vedení (na parkuru i mimo něj), tím víc si ho zautomatizujete (vy i pes), což nesmírně prospěje i vašemu tréninku agility.

Na začátku budete muset samozřejmě věnovat velkou pozornost svým vlastním pohybům, abyste všechno vždycky zvládli správně, ale to úsilí se určitě vyplácí.

Nakonec už prakticky nebudete vůbec muset myslet na to, jak se pohybujete – správné pohyby budou přicházet samy od sebe.

Osvědčené praktiky agility společně s principy kliktréninku určují náš způsob trénování a předkládají vám náš recept, *jak* trénovat agility. V příští kapitole se podíváme na to, co trénovat, popíšeme, co si o agility myslíme *my*, a stanovíme některé konkrétní cíle pro vypracování překážek a vedení. Pokud se rozhodnete stanovit si cíle odlišně, je to v pořádku, dokud budete dodržovat principy kliktréninku a osvědčené praktiky agility.

Jak docílit chování: dvě oblíbené strategie

Při tréninku agility používáme k docílení chování dvě oblíbené strategie; nazvaly jsme je *Zaměř se* a *Sprint za odměnou*. Tyto strategie tvoří podstatu našeho tréninku agility a zmínky o nich teď budete nacházet až do konce knihy. V této kapitole vás se strategiemi *Zaměř se* a *Sprint za odměnou* podrobně seznámíme; dozvíte se, jak naučit psa směřovat při práci bez pobízení dopředu a uhánět s rychlostí a intenzitou k vzdálené odměně. Obě tyto strategie jsou rozhodující pro utváření sebejistého a nezávislého překonání překážek, které u svého partnera při agility potřebujete.

Naše oblíbené strategie vyučování 164

Shaping *Zaměř se* 166

**Shaping *Zaměř se* za pomoci
bermudského trojúhelníku 178**

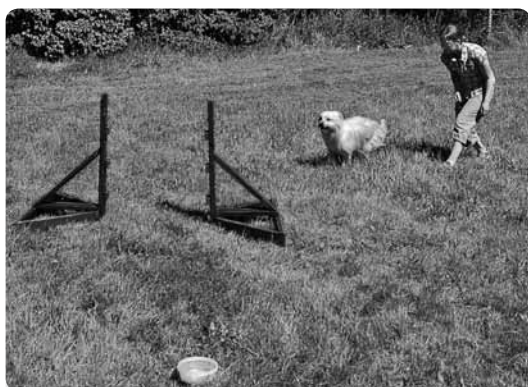
***Sprint za odměnou* 181**

Naše oblíbené strategie vyučování

Jako trenér agility budete psa učit mnoha konkrétním dovednostem (například probíhání mezi překážkami, jejich přebíhání nebo podbíhání). Také u něj budete postupně rozvíjet schopnost soustředit se na běh kupředu s maximálním elánem, nezávisle na vás překonávat překážky a současně směřovat tam, kam mu určíte svým vedením. Zásadní vliv na to, jak bude pes pracovat ve vztahu k vám, k překážkám i k odměnám, budou mít strategie, které si vyberete pro docílení chování při učení konkrétních dovedností – a proto zde velmi podrobně popíšeme, které strategie vyučování používáme my. Naše dvě oblíbené strategie – *Zaměř se* a *Sprint*

Při *Zaměř se* pes samostatně směřuje kupředu a očekává kliknutí a odměnu.

Při *Sprintu* za odměnou pes upaluje ke vzdálené odměně. V této situaci například nejdříve proběhne mezi bočnicemi a pak zatočí k odměně.

za odměnou – splňují oba výše uvedené účely: Skvěle se hodí k osvojení mnoha různých dovedností a současně psa naučí, aby mířil dopředu a samostatně myslel, zatímco neustále pracuje v souladu s vaším vedením. My tyto strategie používáme od nejranějších základních fází po celou dobu, kdy psa seznamujeme s překonáním překážek a různými manévry vedení.

Zaměř se je rychlý shapingový postup, u něhož se chování zpočátku měří v milisekundách – zbystrí vaše pozorovací schopnosti i mechanické dovednosti. K tomu, aby pes stále směřoval dopředu, je rozhodující umístění odměny; každá odměna by měla podporovat pohyb psa kupředu. *Zaměř se* naučí vašeho psa, aby byl kreativní a nabízel chování sám od sebe. Také ho naučí neocenitelnou – a bohužel často ignorovanou – dovednost směřovat kupředu bez pobízení. *Zaměř se* blízkce připomíná skutečný běh agility, kdy se pes řídí směrem vašeho běhu, míří kupředu a nezávisle vypracuje jakoukoli

CVIČTE NEJDŘÍV BEZ PSA!

Vyzkoušet si cvičení nejdřív bez psa je velmi užitečné a měli byste si to navyknout, obzvlášť u našich dvou oblíbených strategií, *Zaměř se* a *Sprintu za odměnou*. *Zaměř se* klade jisté nároky na vaše mechanické dovednosti; *Sprint za odměnou* sice může na první pohled vypadat jednoduše, ale probíhá v rychlém tempu, kdy

musíte současně dodržovat osvědčené praktiky agility. Než se naši žáci dostanou k práci se psy, zkouší si nejdřív cvičení ve skupinkách po třech (jeden je psovod, druhý je „pes“ a třetí je pozorovatel/pomocník), aby měli větší šanci na to, že až budou později pracovat se psy, bezvadně splní svůj úkol.

Tady skupina procvičuje Sprint za odměnou.

překážku, na kterou cestou narazí. Jelikož zde není ve hře žádná návnada ani pobízení, naučí se pes, že jeho úkolem je *upalovat kupředu* k překážce, což je zásadní složka utváření skvělého agility psa.

Podrobnosti, jak docílit chování za pomoci strategie *Zaměř se*, najdete v následující části. Také popíšeme, jak můžete se strategií *Zaměř se* pracovat v nepřetržitě smyčce zvané „bermudský trojúhelník“.

Při *Sprintu za odměnou* běží pes k odměně umístěné daleko vpředu a v pokročilé fázi cestou uskutečňuje různá chování. *Sprint za odměnou* buduje intenzitu a rychlost, kterou u svého agility psa potřebujete, a učí ho běžet plnou parou vpřed. S pomocí *Sprintu za odměnou* se pes také naučí pracovat za odměnu, která je umístěná tam v dálce, ale cestou zároveň číst z vašeho vedení a splnit každý úkol. Utíkat jen přímo k misce s oblíbenými pamlsky pokaždé nestačí. Ale utíkat přímo k misce je velmi důležitý první krok a vy se v poslední části této kapitoly dozvíte, jak ho natrénovat.

My při tréninku agility tyto dvě strategie střídáme, protože obě považujeme za cenné a protože se navzájem pěkně doplňují. Kdybychom si měly vybrat jen jednu

z nich k docílení chování při tréninku, tak bychom určitě zvolily *Zaměř se*. Ale jelikož si vybírat nemusíme, používáme obě!

Shaping *Zaměř se*

Milujeme umění volného shapingu! Je zábavné, pes se při něm naučí samostatně myslet a opravdu pracovat na tom, aby získal odměny, a vy se nezaseknete na žádném pobízení nebo navádění, kterého byste se později museli obtížně zbavovat.

Při trénování základních dovedností agility se pes při téměř každém výcviku s volným shapingem učí mířit a pracovat směrem *od* vás a *k* nějaké překážce nebo tuto překážku překonávat. Cílem může být například naučit psa probíhat mezi dvěma kbelíky, skrz gymnastickou obruč nebo pod připraveným kusem látky. Všechny tyto dovednosti se pak přenesou na různé agility překážky, například na skočky, slalom, kruh a látkové tunely. Abyste docílili nezávislého a spolehlivého překonání překážek, musíte psa hned od začátku učit, aby byl zaměřený dopředu a pracoval směrem od vás. Při sledování tohoto cíle provádíme shaping *drobných krůčků* a co nejlépe využíváme *umístění odměn*.

Jak má vypadat *Zaměř se*?

- Pes spontánně pracuje směrem dopředu, jakmile k tomu dostane příležitost.
- Míří směrem, kterým jste obrácení vy, a získává informace z vašeho klikání a odměn, takže provádí jakékoli chování, na kterém zrovna pracujete.
- Vy umísťujete každou odměnu *před* psa, ve směru, kterým má pracovat.

Jakmile pes dostal odměnu, měli byste cítit, že ho nějaká neviditelná síla přímo „táhne“ dopředu k překážce, se kterou právě pracujete.

Klikání a odměny prozradí psovi, co má dělat.

Proč potřebujete Zaměř se?

Zaměř se vytváří základ pro budoucí trénink na překážkách, takže pomáhá budovat a zpracovávat složitější chování.

Zaměř se psa naučí:

- spontánně nabízet chování,
- dívat se dopředu a pohybovat se dopředu,
- směřovat k překážkám,
- pracovat nezávisle na vás,
- začít po každé odměně ihned znovu pracovat.

Zaměř se vám jako trenérovi umožňuje:

- odolat pokušení pobízet psa k běhu dopředu,
- procvičit si umění stanovování kritérií a jejich uvážlivého zvyšování. Zpočátku nastavujte extrémně nízká kritéria, tak abyste stihli kliknout hned po odměnění, ještě než bude mít pes čas obrátit hlavu nesprávným směrem;
- procvičit si správné umístování odměny (do směru, kterým pes pracuje),
- procvičit si intenzivní práci bez jakýchkoli mezer v sérii chování–kliknutí–odměna–chování–kliknutí–odměna,
- procvičovat používání prodloužených odměn k přesunu psa do nových výchozích bodů.

Jak ho natrénovat?

Připravte psovi překážku, ke které má směřovat, a pomocí volného shapingu ho naučte, aby se na ni podíval, zamířil k ní, a až k ní doběhne, uskutečnil nějaké chování (například vylezl na ni).

Postup shapingu, který považujeme za nejužitečnější, vypadá takto:

1. Přesuňte se i se psem do vhodného výchozího bodu za pomoci pamlskového magnetu nebo přetahování.
2. Odstraňte hračku nebo přetahovadlo.
3. Ihned klikněte za první drobnou reakci, ze které se nakonec může vyvinout chování, které si přejete. Obvykle je to „zamíření nosem dopředu, směrem k překážce“.

JAK VYUŽÍT ZAMĚŘ SE

Strategii *Zaměř se* používáme v mnoha oblastech tréninku. Zde je několik příkladů:

Mezi, kolem, přes, na, pod a skrz, s. 199

Vytváření hluku a pohybu, s. 223, 227

Kontrola zadních končetin, s. 236

Vedení bez překážek / práce na zemi, s. 298

Skokové překážky a tunely, s. 326

Sekvence na procvičení vedení, s. 363 (rámeček), 390

Zónové překážky, s. 428, 432

Slalom, s. 491, 494

4. Rychle podejte odměnu (dejte pamlssek, hodte hračku, podejte přetahovadlo a podobně) psovi před nos, ve směru, kterým by měl pracovat – buď jen krok před něj, nebo dál. Odměna by se měla objevit, než má pes čas otočit hlavu k vám.
5. U posledního kroku pak máte dvě možnosti:
  - a. Začít znovu u kroku 2: Zůstaňte tam, kde jste, se psem obráceným k překážce, odstraňte pamlssek nebo hračku a znovu klikněte a odměňte za první možnou žádoucí reakci.
  - b. Začít znovu u kroku 1: Pohrajte si se psem a přesuňte ho do nového výchozího bodu.

Zaměř se naučí psa směřovat dopředu a utíkat směrem k překážce.

Tato tréninková jednotka musí být krátká a intenzivní (obvykle úplně stačí 30 sekund).

Když pes začne chápat, co má dělat, pokračujete stejným postupem, ale zvyšujete kritéria, aby se musel dívat dopředu déle, udělat krok dopředu a nakonec provést chování, které si přejete, aby si vysloužil kliknutí a odměnu.

Shaping psa, aby prošel pod prknem:

Vlevo: Nejdřív přesun do vhodného výchozího bodu.

Uprostřed: Pohyb dopředu si vyslouží kliknutí!

Vpravo: Odměna se objeví vpředu, než má pes šanci obrátit se k psododovi.

UMÍSTUJTE ODMĚNU PŘED PSA!

Když trénujete *Zaměř se*, je umísťování odměny před psa, ve směru, ve kterém má pracovat, výhodné z mnoha důvodů. Když správně umístíte odměnu, povzbudíte tím psa k pohybu dopředu, přimějete ho, aby se pohyboval i během odměňování, a získáte nový výchozí bod.

Abyste správně zvládli umístění odměny, představte si jakousi cestu, po které se má pes pohybovat. Každá odměna by se měla objevit před psem, někde na jeho imaginární cestě.

Pamlsky můžete dávat kousek před psa tak, aby mohl po každém pamlsku pracovat dál dopředu, a přitom pokaždé začínal z trochu jiné pozice. Tak ho odměníte několikrát v rychlém sledu a pes bude mnohokrát posílen za „směřování kupředu“.

Odměnu můžete umístit i dál (třeba tím, že hodíte hračku). Pes pak zvládne celou cestu k podložce (nebo k něčemu jinému, k čemu směřujete) za jedinou odměnu. Tato možnost přináší během jedné tréninkové jednotky méně odměn (protože hračku hodíte jen jednou, zatímco klik-

nete a odměníte třeba pětkrát nebo šestkrát), ale buduje vysoké očekávání toho, že dál vpředu se budou dít skvělé věci.

Nejllepší je obě možnosti střídat; tak bude pes získávat cestou k podložce informace z mnoha kliknutí a pamlsků a současně se bude těšit na skvělé odměny, které se objeví u podložky. Trénink si můžete rozvrhnout i tak, že začnete několika rychlými pamlsky za to, že se pes podívá správným směrem, a pak hodíte hračku. Použijte tu odměnu, která podle vašeho názoru momentálně nejlépe prospěje konkrétnímu tréninku.

Všimněte si rozdílu mezi návnadou a odměnou: To, o čem tu mluvíme, jsou odměny, které se objevují po kliknutí. Ano, právě vaše umístění odměny dovede psa celou cestu až k překážce nebo za ni – a o to jde! Doporučujeme vám využívat chytrého umísťování odměn, protože právě to požene váš trénink dopředu. To, za co klikáte (chování, které posilujete), je stále „pohled dopředu“ nebo „pohyb dopředu“.

Shaping *Zaměř se k podložce*

Shaping, který používáte při tréninku *Zaměř se*, naučí psa základnímu chování agility, tedy dívat se neustále před sebe a běžet dopředu. Shaping *Zaměř se* je pro náš celý program zásadní, a proto vám teď popíšeme základní cvičení, kterým můžete tento postup procvičovat. *Zaměř se k podložce* naučí psa, aby běžel spontánně dopředu k podložce, jakmile skončila předchozí odměna. Shaping má čtyři kroky odražející kritéria, která odměňujeme:

Krok 1: Nos zaměřený na milisekundu k podložce.

TRÉNUJTE PSA; NESCHOVÁVEJTE ODMĚNU

Když budete hrát hru *Zaměř se*, budete v počátečních fázích muset držet pamlsky stále v ruce, abyste mohli psa co nejrychleji odměnit. Pokud má pes přilepené oči na ruku s pamlsky, neznámá to, že byste měli dát pamlsky jinam. Pes se prostě musí naučit, že odměňování závisí na jeho chování – ne na pouhé přítomnosti odměn. Pokud zamíří k odměně, zatímco vy chcete, aby pracoval na *Zaměř se*, musí být vaším prvním kritériem „odvrácení nosu od potenciální odměny ve vaší ruce“. Odtud pak můžete pokročit ke klikání a odměňování za zaměření nosu správným směrem. Svá kritéria pečlivě dodržujte a pes brzy celou koncepci pochopí.

TOTO NENÍ CVIČENÍ „JDI NA MÍSTO“

Zaměř se k podložce není cvičení na shaping psa, aby šel „na místo“ (došel na určité místo, otočil se na vás a/nebo si lehl). Tady nám jde o shaping psa psovodem, aby šel k určitému předmětu (zde k podložce) s nosem neustále směřujícím dopředu. Jak odtamtud postupovat dál (a pracovat s různými dovednostmi a různými předměty), to je popsáno v kapitole „Jak naučit mezi/kolem/přes/na/pod/skrz za pomoci *Zaměř se*“ (s. 199).

Krok 2: Aktivní zaměření nosu dopředu.

Krok 3: Krok dopředu směrem k podložce.

Krok 4: Běh celou cestu až k podložce.

Pes/trenér, který už dobře zná práci s klikem, může dosáhnout kroku 4 během jednoho krátkého tréninku; nováčkovi to možná bude nějakou dobu trvat. Nezapomeňte, že tento proces je neocenitelný sám o sobě – vy i pes

získáte díky tréninku *Zaměř se* celou řadu užitečných dovedností, a jakmile jim pes přijde na kloub, bude veškerý budoucí trénink mnohem jednodušší.

Krok 1: Nos zaměřený na milisekundu k podložce

V nejranější fázi nácviku *Zaměř se* si vy navykáte na intenzivní rychlý trénink a správně upravujete své mechanismy. *Váš pes* se začíná učit, že odměny se objeví před ním, když bude neustále směřovat nosem k podložce.

Nejdříve procvičujte postup *Zaměř se* za pomoci mnoha kliknutí a pamlsků a každou odměnu dávejte jen krok před psa. Potřebujete k tomu správně upravené vlastní mechanismy a dále podložku, klikr a několik pamlsků.

Cvičení 21: Začátek shapingu Zaměř se k podložce, se spoustou pamlsků cestou k podložce

1. Pomocí pamlskového magnetu přesuňte psa do vhodného výchozího bodu necelý metr od podložky tak, aby byl obrácený k ní.
2. Zatímco se pes ještě pohybuje, ukončete přesun tím, že odtáhnete ruku s pamlskem.
3. Ihned – zatímco pes ještě míří nosem k podložce – klikněte za „nos namířený k podložce“.
4. Rychle podejte psovi pamlssek dopředu tak, aby musel za pamlskem udělat nejméně jeden krok směrem k podložce.
5. Když odtahujete ruku, znovu klikněte, zatímco nos psa ještě stále míří k podložce.

6. Znovu rychle odměňte, odměnu dejte zase krok před psa, tak aby musel zase postoupit k podložce.
7. Pokračujte, dokud pes nepoloží jednu tlapku na podložku. Klikněte za „tlapku na podložce“ a tentokrát dejte větší odměnu!
8. Za pomoci pamlskového magnetu se vraťte kruhem (se psem na vnější straně) zpátky do výchozího bodu a začněte znovu od začátku.

Pamlsek krok před psem tak, aby za ním musel udělat krok dopředu. Používejte ruku, která je blíž ke psovi.

Postup *Zaměř se* procvičujte i za pomoci jenom jedné odměny na každé opakování a odměnu dávejte dál před psa (v tomto případě na podložku). Tady bývá obvykle účinnější hodit hračku.

Cvičení 22: Začátek shapingu Zaměř se k podložce, jen s jednou odměnou daleko vpředu (na podložce)

1. Pomocí pamlskového magnetu nebo přetahování přesuňte psa do vhodného výchozího bodu půl metru od podložky tak, aby byl obrácený k ní.
2. Zatímco se pes ještě pohybuje, ukončete přesun tím, že odtáhnete ruku s pamlskem.
3. Ihned – zatímco pes ještě míří nosem k podložce – klikněte za „nos namířený k podložce“.
4. Rychle odměňte hozením hračky, která dopadne na podložku, tak, aby si pro ni pes musel doběhnout dopředu.

5. Pohrajte si se psem, přitom se vraťte kruhem (se psem na vnější straně) zpátky do výchozího bodu a začněte znovu od začátku.

ZÁSADY PRO SHAPING ZAMĚŘ SE

Co je důležité?	Proč?
Začněte trénovat blízko zvolené překážky.	Abyste co nejrychleji docílili žádoucího chování, je lepší začít co nejbliž. My obvykle začínáme maximálně metr od překážky (často i mnohem blíže). Nikdy nezačínáte prodlužovat vzdálenost, dokud pes spolehlivě nenabízí žádoucí chování.
Odstraňte přesunový pamlsk nebo hračku tak výrazně, aby si pes uvědomil, že nastala příležitost vysloužit si další odměnu.	Tím, že se postaráte o ostrý kontrast mezi odměnou/přepravou (tlama psa přilepená k pamlsku nebo hračce) a nezávislou prací (odstranění pamlsku/hračky), velice psovi usnadníte pochopení, kdy má začít nezávisle pracovat.
Klikněte za „nos směřující k podložce“, než se pes stihne obrátit jinam.	„Nos směřující k podložce“ je první moment, který si zaslouží odměnu, ať se pes rozhodl zaměřit nosem tímto směrem vědomě či nevědomky. Když směřuje nosem dopředu, kliknete a odměníte ho, čímž toto chování posílíte.
Klikejte rychle!	Na začátku by přechody mezi chováním–kliknutím–odměnou–chováním–kliknutím–odměnou měly být tak rychlé, aby pes neměl čas obrátit se na vás.
Pokud promeškáte okamžik vhodný ke kliknutí, počkejte si na další.	Načasování je ze všeho nejdůležitější! Nesmíte kliknout pozdě, protože to by znamenalo, že klikáte za nos směřující jinam. Pokud promeškáte magický okamžik, prostě trpělivě počkejte na další možnou příležitost ke kliknutí.
Nejdřív klikněte, pak odměňte. Nezačínáte psa hladit nebo mu dávat odměnu předčasně.	Pes se bude řídit první věcí, která mu bude signalizovat, že přichází odměna. Pokud přijde nejdřív kliknutí, naučí se pracovat, dokud neuslyší toto kliknutí (což chceme). Pokud se nejdřív pohnete, začne se po odměně rozhlížet předčasně (a to nechceme).
Odměňujte rychle!	Buďte připraveni dát odměnu ihned po kliknutí. Pes by mezi kliknutím a odměnou neměl mít čas otočit k vám hlavu. To znamená, že musíte mít odměnu připravenou v ruce nebo zapojit pomocníka, který zajistí, aby se odměna objevila před psem, jakmile kliknete.
Odměňujte bližší rukou.	Vždy dodržujte svůj systém vedení! Když budete odměňovat bližší rukou, budete rameny směřovat stále dopředu.

ZÁSADY PRO SHAPING ZAMĚŘ SE (pokračování)

Co je důležité?	Proč?
Budte obrácení směrem, kterým míří pes (žádná krabí chůze).	Vždy dodržujte svůj systém vedení! Pes by se měl pohybovat dopředu, takže vaše ramena by také měla být obrácena tímto směrem.
Dejte odměnu kousek před psa tak, aby musel udělat nejméně jeden krok směrem k podložce, aby se k ní dostal.	Tím, že umístíte odměnu před psa, 1. zlepšíte pohyb dopředu, 2. poskytnete psovi novou výchozí pozici, 3. zvednete ho na nohy, pokud si sedl.
Nechte psa, aby nabízel chování sám od sebe. Nepobízejte ho ani neukazujte a odolejte pokušení dostat ho dopředu slovy nebo gesty.	Pokud budete mlčet a zůstanete neutrální, pes brzy přijde na to, že kliknutí a odměnu vyvolává jenom jeho vlastní jednání. Pobízení, ukazování, naléhání nebo lákání psa, aby se pohnul dopředu, ho jen naučí čekat na vaši pomoc a posílí jeho pasivitu, takže se bude hůř soustředit a obtížněji přicházet na to, co po něm chcete.
Až pes šlápne na podložku, použijte prodlouženou odměnu, abyste ho přesunuli zpátky do výchozího bodu.	Až pes dojde na podložku, bude jeho úkol splněný. Tím, že použijete poslední odměnu k přesunu zpátky do výchozího bodu, zabráníte mezerám v pozornosti a pes bude moci začít znovu pracovat, jakmile skončí odměňování.
Dbejte na to, aby byly přesuny výrazné. Když začínáte znovu, musí být pes přilepený k pamlskovému magnetu nebo přetahovaadlu celou cestu k dalšímu výchozímu bodu.	Pokud pes následuje pamlsek nebo hračku, ale nevisí na nich, naučí se chodit vedle psovoda a dívat se na ruku s pamlskem nebo hračkou. Pak, až bude načase, aby pracoval směrem dopředu, je pravděpodobné, že se bude dál dívat na ruku, protože mu situace bude připadat stále stejná. Jelikož chcete, aby pes po ukončení přesunu pracoval směrem dopředu, potřebuje, aby byl rozdíl mezi „zavěšením na přesunové pomůcce“ a „samostatnou prací směřující dopředu“ naprosto zřejmý.
Když psa přesunujete do nového výchozího bodu, otáčejte se s ním na vnější straně.	Vždy dodržujte svůj systém vedení! Tím, že se otáčíte se psem na vnější straně, snáze ho dostanete do potřebného výchozího bodu tak, aby byl obrácený směrem, kterým má pracovat.
Pokud se něco naprosto nezdaří a vy si potřebujete chvílku oddechnout nebo přejít do nového výchozího bodu, použijte k přesunu pamlskový magnet nebo přetahovaadlo.	Nikdy nenechávejte psa v nejistotě; kdykoli si nemůže vysloužit kliknutí a pamlsky tím, že směřuje dopředu, měl by být zaměstnán přesunem.